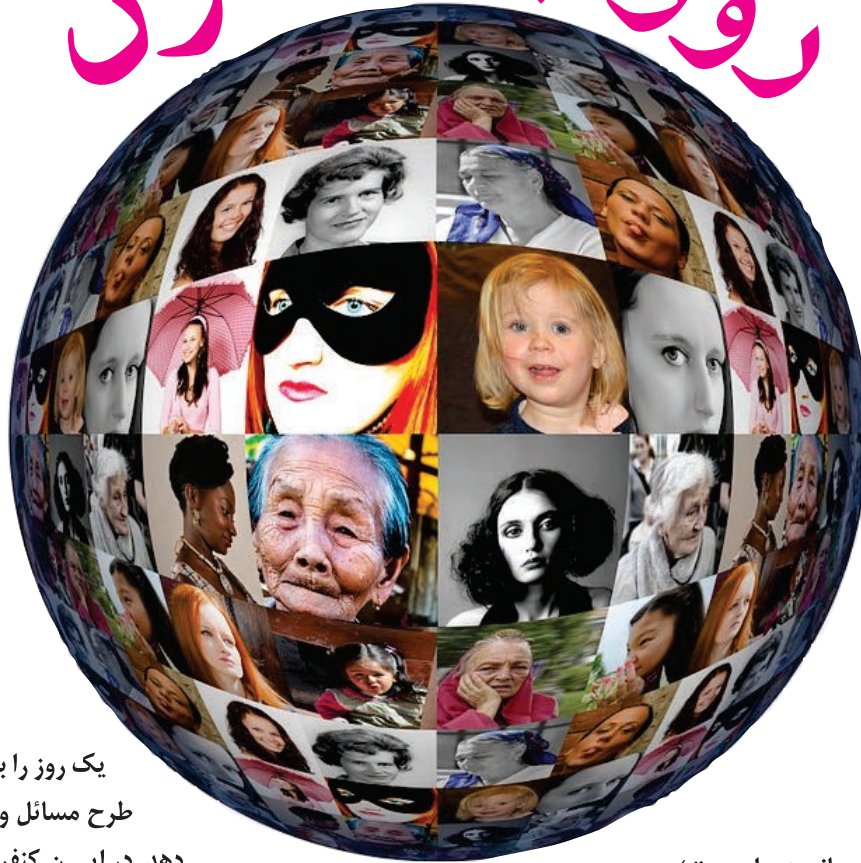

روز جهانی زن

م. سروش

یک روز را برای بزرگداشت زنان و طرح مسائل و مشکلات آنان اختصاص دهد. در این کنفرانس، بیش از ۱۰۰ زن از ۱۷ کشور با پیشنهاد او موافقت کردند و طرح پیشنهادی روز جهانی زن به تصویب کنگره رسید. در سال ۱۹۱۱، برای اولین بار روز زن در روز ۱۹ مارس در کشورهای اتریش، دانمارک، آلمان و سوئیس جشن گرفته شد. در سال ۱۹۱۳، تصمیم گرفته شد که ۸ مارس به عنوان روز جهانی زن تعیین شود و از آن تاریخ به بعد هر ساله در سرتاسر جهان این روز جشن گرفته شده است. این روز در سال ۱۹۷۵ در سازمان ملل متحد و در سال ۱۹۷۷ در یونسکو (سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد) به عنوان روز جهانی زن به رسمیت شناخته شد.

زن بر می گردد به سال ۱۹۰۸، به زمانی که ۱۵۰۰۰ زن با راهپیمایی در خیابان های نیویورک خواستار حق رأی، پرداخت حقوق بهتر و ساعات کار کمتر شدند. یک سال بعد، بنا به اعلامیه حزب سوسیالیست آمریکا، اولین روز ملی زن در تاریخ ۲۸ فوریه در ایالات متحده برگزار شد.

در سال ۱۹۱۰، کلارا زتکین - فعال جنبش جهانی زنان و رهبر «جامعه زنان» حزب سوسیال دموکرات آلمان - در دومین کنگره جهانی سوسیالیست که در کپنهاگ برگزار شد، ایده روز جهانی زن را مطرح کرد. او پیشنهاد کرد که هر کشوری باید هر ساله

هشتم مارس روز جهانی زن است؛ رویدادی جهانی که علاوه بر اینکه دستاوردها و موفقیت های زنان را فارغ از تقسیم بندی های ملی، قومی، زبانی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی پاس می دارد، خواستار برابری جنسیتی است. این رویداد به هیچ گروهی وابسته نیست، بلکه دولت ها، سازمان های زنان، شرکت ها و سازمان های خیریه را به هم نزدیک می کند.

به مناسبت این روز فرخنده، در سراسر جهان برنامه های هنری، تظاهرات، راهپیمایی ها و کنفرانس هایی برای بحث و گفتگو درباره مسائل حقوقی و اجتماعی و سیاسی و... زنان برگزار می شود. تاریخ گزینش هشتم مارس به عنوان روز

شاید برای عده ای این سوال مطرح باشد که چه لزومی دارد که روزی را به عنوان روز جهانی زن پاس بداریم؟

برای اینکه هدف اصلی - دستیابی به برابری کامل جنسیتی برای زنان در جهان - هنوز به دست نیامده است. شکاف و نابرابری جنسیتی همچنان در سراسر جهان باقی مانده است و زنان هنوز هم در جامعه کسب و کار و در کارزار سیاست حضور ندارند. آمار نشان می دهد که در سطح جهانی، آموزش زنان، سلامت و خشونت نسبت به زنان هنوز هم بدتر از مردان است. برابری جنسیتی بدین معناست که همه انسان ها، از زن و مرد، باید از تمام مزایا و امتیازات و فرصت های زندگی، عادلانه و بطور مساوی بهره مند شوند و آزادانه، فارغ از محدودیت های کلیشه ای و نقش جنسیتی و کارکردهای خاصی که برای

آنها در جامعه ترسیم می شود، بتوانند توانایی های شخصی خود را پرورش و توسعه دهند. این که زنان نباید از سوی خانواده و یا اجتماع، به عنوان موجودات مجزا و متفاوت از مردان دانسته شوند و نباید بر مبنای چنین دیدگاه و ذهنیتی، قائل به وظایف و کارکردهای خاصی برای زنان در جامعه شد. همچنین نباید مردان، برتر از زنان دانسته شوند؛ بلکه مرد و زن، به عنوان انسان، باید حق مساوی در تمامی مناسبات اجتماعی را داشته باشند و از حقوق و امتیازات شهروندی یکسان برخوردار شوند. (۱)

«عدالت جنسیتی در جامعه به معنای تدوین برنامه ها، تخصیص منابع و منافع به زنان و مردان بطور منصفانه، بدون

هیچ گونه تبعیضی براساس جنس است. عدالت جنسیتی به معنای رفتار منصفانه و عادلانه با زنان و مردان براساس نیازها و علایق آنان است.» (۲)

باید به این نکته مهم اشاره کرد که جنسیت، متفاوت از «جنس» است. جنس، مبنای فیزیولوژیکی دارد؛ در حالی که

؛ در روز جهانی زن، زنان در سراسر جهان گرد هم می آیند و با هم متحد می شوند تا این نابرابری ها را به دنیا بشناسانند و دستاوردهای زنانی را که بر این موانع غلبه کرده اند، پاس بدارند. ؛

جنسیت، مبنای فرهنگی دارد و به باورها، ذهنیت ها و سیستم هایی بر می گردد که در فضای خاص فرهنگی و اجتماعی جا افتاده است و با تغییر باورها، ذهنیت ها و سیستم ها، تغییر آن نیز ممکن می باشد.

براساس گزارش انجمن جهانی اقتصاد در سال ۲۰۱۷، نابرابری جنسیتی همچنان تا سال ۲۱۸۶ وجود خواهد داشت و با در نظر گرفتن شاخص هایی چون دسترسی به مراقبت های بهداشتی و تحصیلات و مشارکت سیاسی صد سال دیگر طول خواهد کشید تا نابرابری بین مردان و زنان در جهان به طور کامل از بین برود.

در روز جهانی زن، زنان در سراسر جهان گرد هم می آیند و با هم متحد می شوند تا این نابرابری ها را به دنیا بشناسانند و همچنین دستاوردهای زنانی را که بر این موانع غلبه کرده اند، پاس بدارند.

افزوده می شود، به تفاهم و توافق برسند و به صورت جمعی و گروهی در پی مطالبات خود برآیند.

به گفته خانم فاطمه گوارایی فعال حقوق زنان در ایران، «بزرگترین خواست فعالان زن از دولت این است که فشار و فضای امنیتی از روی فعالان زن برداشته شود.» او می گوید: «شما اگر از سال ۱۳۸۸ به این سو را نگاه بکنید می بینید که نه فقط امکان فعالیت مدنی بیشتر نشده بلکه امروز ما حتی امکان برگزاری یک نشست با حضور تمامی فعالان زن را به ندرت در محافل داخلی خودمان داریم. اگر هم نشستی صورت گرفته دیدار با یک مقام دولتی یا مقام مسئول بوده که چتر امنیتی داشته است. این فشار باید برداشته شود تا فعالان زن بتوانند با هزینه کمتری به پیگیری مطالبات بپردازند.» (۳)

۸ مارس روز جهانی زن همیشه فرصتی بوده است برای طرح مسائل و مشکلات زنان و تبعیض جنسیتی در ایران؛ که امید می رود امسال نیز فعالان حقوق زنان در تلاش باشند تا بار دیگر مطالبات مربوط به حوزه زنان را مطرح کنند و توجه همگان را بدان ها معطوف دارند؛ چرا که خواسته های آنان جدا از خواسته های جامعه ایران نیست و احقاق حقوق آنها لازمه جامعه مدنی است.

روز جهانی زن بر همه زنان و مردان دنیا فرخنده باد.

پانویس:

- ۱- با استفاده از مبحث Gender equality؛ From Wikipedia
- ۲- ژاله شادی طلب؛ عدالت جنسیتی چیست؟ روزنامه شرق ۲۵ شهریور ۱۳۹۵
- ۳- گفتگوی فاطمه گوارایی فعال حقوق زنان با دویچه وله؛ ژوئن ۲۰۱۷

محیط کار و جامعه و وضع قوانین بازدارنده خشونت های خانگی، جنسی و اجتماعی نسبت به زنان هستند و برای تحقق این خواسته ها همچنان به تلاش و مبارزه خود ادامه می دهند. آنها خواهان این هستند که بتوانند در عرصه سیاست و اقتصاد و فرهنگ جامعه سهم موثری در حل مشکلات خودشان داشته باشند.

امسال در حالی به پیشواز روز جهانی زن می رویم که تعدادی از فعالین حقوق زنان ایران بخاطر همین مبارزات به زندان افکنده شده اند و کلایی که از حق آنان دفاع کرده اند نیز در پشت میله های زندان بسر می برند. برخی از کنشگران این حوزه مجبور به ترک وطن شده اند و برخی دیگر به دلیل صدور احکام دادگاهی، خانه نشین.

نبودن فضای باز سیاسی و نهادهای مدنی باعث شده است که زنان نتوانند به بحث و گفتگو و هم اندیشی بنشینند و در راستای اهداف و مطالباتی که سال به سال بر آن ها

۹۵ سال پیش زنان رشت به پیشگامی خانم روشنگر نوعدوست و «جمعیت پیک سعادت نسوان»، نخستین راهپیمایی زنان ایران را در جشن روز جهانی زن در روز ۱۷ اسفند ۱۳۰۰ برگزار کردند.

از آن زمان تاکنون جنبش زنان افت و خیزهای بسیاری را تجربه کرده است. زنان کوشیده اند با تمام توانایی ها و امکانات خود، در عرصه های مختلف حیات اجتماعی به فعالیت بپردازند و جایگاه خود را ارتقاء دهند و نیز برای احقاق حقوق انسانی و شهروندی خود و نابرابری جنسیتی مبارزه کنند.

آنها سال هاست که خواهان برابری حقوقی زنان و مردان، پایان دادن به همه اشکال تبعیض علیه زنان و قوانین زن ستیز، الغای حق تعدد زوجات، به رسمیت شناختن و احترام به آزادی های فردی از قبیل آزادی انتخاب پوشش، الغای حق طلاق یکجانبه، حق ارث برابر با مردان، حق برابر در انتخاب شغل، حقوق ویژه زنان به عنوان مادر در